

การบริหารงานด้านงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3
THE BUDGET ADMINISTRATION BASED ON GOOD GOVERNANCE
FOR SCHOOLS UNDER UDONTHANI PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 3

¹จุฑารัตน์ แก้วมาก และ ²อมรทิพย์ เจริญผล
¹Chutarat Kaewmak and ²Amornthip Charoenphon

มหาวิทยาลัยราชธานี, ประเทศไทย
Ratchathani University, Thailand.

¹januaryammary@gmail.com

Received November 16, 2022; Revised November 29, 2022; Accepted December 30, 2022

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารงานด้านงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 และ 2) ศึกษาปัญหาการบริหารงานด้านงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ทั้ง 10 ด้าน งานวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 266 คน ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรง (IOC) ระหว่าง 0.67-1.00 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานด้านงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักเอกฉันท์ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการตอบสนอง ด้านหลักการรับผิดชอบต่อสังคม ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักประสิทธิภาพ และด้านหลักประสิทธิผล ตามลำดับ 2) ปัญหาการ

¹ นักศึกษา, หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี

² อาจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี

บริหารงานด้านงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 เรียงลำดับค่าความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้ การบริหารงบประมาณ ไม่เป็นไปตามนโยบาย แผนพัฒนา/แผนปฏิบัติการของโรงเรียนที่ทำไว้ในแต่ละปีงบประมาณ การปฏิบัติงานที่ไม่ทันกำหนดเวลา มอบหมายงานให้บุคลากรไม่ตรงกับความถนัด ขาดการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการเบิกจ่ายงบประมาณ ผู้บริหารแต่ละท่านมีหลักการบริหารที่แตกต่างกัน กระบวนการสรรหา/เลือกสรรบุคลากรขาดความโปร่งใส และผู้บริหารขาดความเมตตา ความเสมอภาค และสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ตามลำดับ

คำสำคัญ : หลักธรรมาภิบาล, การบริหารงานด้านงบประมาณ

Abstract

The objectives of this research were; 1) to study the current state of the budget management through good governance of schools under Udonthani Primary Educational Service Area Office 3 and 2) to study the state of problems in the budget administration of schools under Udonthani Primary Educational Service Area Office 3. The quantitative data were collected from 266 samples by questionnaires and constructed 5 level rating scale questionnaire with the reliability of 0.88 was used as a tool to collect data. The statistics employed for data analysis were frequency percentage mean and standard deviation. The results of the study found that: 1) The budget administration of schools under Udonthani Primary Educational Service Area Office 3 was at a high level overall. When considering each aspect sort averages from largest to smallest as follow the principle of participation the main aspect is unanimous principles of transparency, rule of law, principles of decentralization response principle responsibility principle equality principle effectiveness and efficiency respectively. 2) Problems in the budget administration based on good governance of schools under Udonthani Primary Educational Service Area Office 3 sort the frequencies in descending order as follow budget management is not in accordance with the policy school development plans/action plans made in each fiscal year performance that is not on time assign tasks to personnel that do not match their aptitude missing a meeting to clarify budget disbursement each executive has different management principles the recruitment selection process lacks transparency and management lacks compassion equality and build morale for subordinates respectively.

Keywords : Good governance, The budget administration

บทนำ

ในยุคสมัยที่โลกเข้าสู่ช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงเกิดการเจริญเติบโตของเทคโนโลยีที่หลากหลาย ส่งผลให้เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงมากกว่าช่วงอดีตที่ผ่านมา ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในยุคนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมากขึ้น โดยเป็นไปอย่างมีพลังซับซ้อนและมักไม่สามารถคาดการณ์ได้ จึงเกิดเป็นผลกระทบต่าง ๆ ดังนั้น จึงพบว่าในเวลานี้และอนาคตข้างหน้าประเทศต่าง ๆ กำลังให้ความสำคัญต่อคุณภาพในการบริหารจัดการกับความเปลี่ยนแปลงและการสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดี เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับประเทศชาตินั้น ถือเป็นกระบวนการสำคัญในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพเป็นแนวทางในการจัดระเบียบ เพื่อให้สังคมของประเทศทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชนของทั้งประเทศสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และตั้งอยู่ในความถูกต้องเป็นธรรมมีการปรับวิธีคิดวิธีการบริหารราชการของประเทศไทยใหม่ทั้งระบบโดยกำหนดเจตนารมณ์ของแผ่นดินขึ้นมาเพื่อทุกฝ่ายในประเทศร่วมกันคิด ร่วมกันจัดการ ร่วมกันรับผิดชอบ แก้ปัญหาพัฒนานำพาแผ่นดินนี้ไปสู่ความมั่นคง ความสงบ สันติสุข มีการพัฒนาที่ยั่งยืนและก้าวไกลเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาวาดด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 ตามมาตรา 6 ระบุว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมายเกิดประโยชน์สุขของประชาชนเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทุกวันนี้ทั้งในด้านความรู้ เทคโนโลยี ศิลปวัฒนธรรม กีฬา ฯลฯ ทำให้นานาชาติต่างให้ความสำคัญกับการผลิตเยาวชนซึ่งเป็นกำลังของประเทศเพื่อยกระดับคุณภาพของประชาชนให้ทัดเทียมหรือเหนือกว่าชาติอื่นเพื่อรองรับการแข่งขันในอนาคตโดยเฉพาะในด้านการศึกษา หากการศึกษามีคุณภาพย่อมเป็นที่แน่นอนว่าเยาวชนต้องมีคุณภาพตามไปด้วย เพราะมาตรฐานการศึกษาเป็นวัฒนธรรมที่มนุษยชาติประดิษฐ์ขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบการพัฒนาศักยภาพของพลเมืองให้มีคุณลักษณะตามที่สังคมพึงประสงค์ ซึ่งสังคมจำเป็นต้องมีการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อเป็นกลไกในการรักษาคุณภาพของพลเมือง (อำนาจ อีระวนิช. 2553, หน้า 2)

การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความสุข การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีการกระจายอำนาจและให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและให้สอดคล้องกับเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ซึ่งกำหนดเป้าหมายการพัฒนาคนให้ได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ ความรู้ ความสามารถ ทักษะการประกอบอาชีพ และมีความมั่นคงปลอดภัยในการดำรงชีวิตสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ระบุไว้ว่ารัฐต้องส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อให้การจัดทำและการ

ให้บริการสาธารณะเป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553: 3) และ ปี พ.ศ.2552 สำนักงาน ก.พ.ร. ได้ศึกษาและจัดทำเกณฑ์ สำหรับใช้ในการสำรวจและประเมินระดับธรรมาภิบาลของส่วนราชการและจังหวัด ซึ่งมี องค์ประกอบรวม 10 ด้าน ได้แก่ ด้านประสิทธิผล ด้านประสิทธิภาพ ด้านการตอบสนอง ด้านการ รับผิดชอบ ด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการกระจายอำนาจ ด้านนิติธรรม ด้านความ เสมอภาค และด้านมุ่งเน้นฉันทามติ (เอกฉันท์) และได้มีการสำรวจสถานการณ์ปฏิบัติราชการตาม หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในหน่วยงานของรัฐ โดยมีการเก็บรวบรวม ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นส่วนราชการระดับกรมหรือเทียบเท่ากรม จำนวน 46 หน่วยงาน ส่วน ราชการระดับจังหวัดกระจายทั่วทุกภูมิภาค จำนวน 19 จังหวัด และสถาบันอุดมศึกษา 14 หน่วยงาน รวมทั้งสิ้น 79 หน่วยงาน พบว่า การปฏิบัติราชการตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดีในหน่วยงานของรัฐ 10 หลัก ซึ่งประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักการ ตอบสนอง หลักการรับผิดชอบต่อ หลักความโปร่งใส หลักประสิทธิผล หลักประสิทธิภาพ หลักความ เสมอภาค หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ และหลักการมุ่งเน้นฉันทามติ (สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2552, หน้า 6-9)

การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาในยุคปัจจุบันเน้นความเป็นอิสระในการ บริหารให้มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และบริหาร งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานมีการจัดผลประโยชน์จากทรัพย์สินของโรงเรียน รวมทั้งจัดการรายได้ จากการบริการมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีต่อ ผู้เรียน การบริหารงบประมาณจึงให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบการจัดการศึกษา ดังนั้น การ บริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมีประสิทธิภาพเท่าเทียมกัน จึงส่งผลต่อคุณภาพการศึกษารวมทั้งการ ติดตามประเมินผลก็เป็นอีกเงื่อนไขหนึ่งที่ส่งผลให้การจัดการศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐานตาม เป้าหมายของการจัดการศึกษา การบริหารงบประมาณเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารงานทุก ชนิดทุกหน่วยงานและทุกองค์การไม่ว่าจะเป็นฝ่ายรัฐหรือเอกชน องค์กรการกุศลหรือฝ่ายธุรกิจทุก หน่วยงาน และทุกองค์การจะต้องจัดทำงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ เพื่อสามารถใช้งบประมาณที่ มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดรวมทั้งคาดการณ์ล่วงหน้าถึงการเปลี่ยนแปลงทางการเงินที่จะเพิ่มหรือ ลดในอนาคตด้วย เพื่อสามารถวางแผนแก้ปัญหาได้ทันการณ์และไม่เป็นเหตุให้การดำเนินงานต้อง หยุดชะงักงบประมาณเป็นสิ่งซึ่งบ่งแนวความคิดในการบริหารงานตลอดจนวิธีการดำเนินงาน งบประมาณ จึงมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ นโยบาย วิธีดำเนินงานและโครงสร้างของ หน่วยงาน การดำเนินการกับงบประมาณในรูปแบบที่เหมาะสม มีความจำเป็นในการช่วยส่งเสริม การดำเนินงานของหน่วยงานองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และการบริหารงานด้านประมาณถือเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารงานทุกองค์การไม่ว่า จะเป็นหน่วยงานฝ่ายรัฐหรือเอกชน ทุกหน่วยงานมีความปรารถนาและมีความจำเป็นต้องใช้เพื่อให้ สามารถดำเนินงานไปได้อย่างคล่องตัวมากยิ่งขึ้น ซึ่งในหน่วยงานจะต้องจัดทำงบประมาณให้มี ประสิทธิภาพ เพื่อสามารถใช้งบประมาณที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งคาดการณ์ล่วงหน้าถึง การเปลี่ยนแปลงทางการเงินที่จะเพิ่มหรือลดในอนาคตด้วย เพื่อสามารถวางแผนแก้ปัญหาได้ทัน

การณ์และไม่เป็นเหตุให้การดำเนินงานต้องหยุดชะงักงบประมาณเป็นสิ่งที่ชี้บ่งแนวความคิดในการบริหารงานตลอดจนวิธีการดำเนินงานงบประมาณ จึงมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์นโยบาย วิธีการดำเนินงานและโครงสร้างของหน่วยงาน งบประมาณในรูปแบบที่เหมาะสมมีเหตุผลจะเป็นการช่วยส่งเสริมการดำเนินงานของหน่วยงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2553, หน้า 7)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของหลักธรรมาภิบาลที่มีความสำคัญต่อกระบวนการบริหารงานด้านงบประมาณของโรงเรียน ซึ่งการบริหารด้านงบประมาณที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลจะเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการบริหารงานในโรงเรียน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานด้านงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ว่าผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำหลักดังกล่าวมาใช้ในการบริหารจัดการงานด้านงบประมาณในโรงเรียนมากน้อยเพียงใด เพื่อกระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานก่อให้เกิดระบบการบริหารจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพ และป้องกันความผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานด้านงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานด้านงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานด้านงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 และเพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานด้านงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 มีรายละเอียดการวิจัย ดังนี้

1. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 จำนวน 203 โรงเรียน รวม 1,962 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร 203 คน ครูผู้ปฏิบัติงานด้านบริหารงบประมาณ จำนวน 1,759 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 จำนวน 136 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง (Krejcie & Morgan. 1970, p.608) จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 136 คน ครูผู้ปฏิบัติงาน

ด้านบริหารงบประมาณ จำนวน 136 คน รวม 272 คน ใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยเลือกผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน และครูที่ปฏิบัติงานด้านบริหารงบประมาณ โรงเรียนละ 1 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยการบริหารงานด้านงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3 จำนวน 10 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักประสิทธิภาพ 2) ด้านหลักประสิทธิผล 3) ด้านหลักการตอบสนอง 4) ด้านหลักการรับผิดชอบ 5) ด้านหลักความโปร่งใส 6) ด้านหลักการมีส่วนร่วม 7) ด้านหลักการกระจายอำนาจ 8) ด้านหลักนิติธรรม 9) ด้านหลักความเสมอภาค และ 10) ด้านหลักเอกลัทธิ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยและแนวคิดที่เกี่ยวกับการบริหารงานด้านงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งมี จำนวน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามแบบเป็นสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานด้านงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล 10 ด้าน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 :121) จำนวน 50 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานด้านงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ประกอบด้วย สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IC) ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค และสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานด้านงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3 ได้ผลการวิจัย ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เป็นผู้บริหารมากกว่าครู มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี มากกว่าวุฒิการศึกษาปริญญาโท และส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี รองลงมา มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี และ น้อยกว่า 5 ปี ตามลำดับ

2. สภาพการบริหารงานด้านงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักเอกฉันท์ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการตอบสนอง ด้านหลักภาระรับผิดชอบ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักประสิทธิภาพ และด้านหลักประสิทธิผลตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 สภาพการบริหารงานด้านงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักประสิทธิผล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนมีการถ่ายทอดยุทธศาสตร์ พันธกิจ นโยบาย เป้าหมายขององค์กรให้บุคลากรทราบ รองลงมา คือ โรงเรียนมีระบบโครงสร้างในการดำเนินงานงบประมาณสถานศึกษาที่ชัดเจน และโรงเรียนมีการติดตามและประเมินผลเพื่อปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติงาน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการวางแผนการใช้งบประมาณในแต่ละปีและงบประมาณล่วงหน้าและดำเนินการตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา

2.2 สภาพการบริหารงานด้านงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักประสิทธิภาพ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนมีการบริหารจัดการด้วยความรับผิดชอบต่อผู้รับผิดชอบและมอบหมายงานอย่างชัดเจน รองลงมา คือ โรงเรียนใช้เทคนิคเทคโนโลยีกระบวนการที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการงบประมาณที่เหมาะสมกับหน่วยงาน และโรงเรียนมีการบริหารโดยการกำหนดบุคลากรที่เหมาะสมกับภาระงานของหน่วยงานซึ่งมีการบริหารทรัพยากรต้นทุนและงบประมาณเหมาะสมกับองค์กร ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการเบิกจ่ายงบประมาณได้รวดเร็วตรงตามโครงการ/กิจกรรม และตรงตามระยะเวลาที่กำหนด

2.3 สภาพการบริหารงานด้านงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการตอบสนอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนมีการกำหนดกระบวนการดำเนินงานที่ยึดถือประโยชน์ของผู้ใช้บริการเป็นหลักไม่สั่นเปลี่ยนระยะทางและเวลาจนทำให้เกิดผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ รองลงมา คือ โรงเรียนมีการจัดทำกระบวนการปฏิบัติงานด้านงบประมาณอย่างมีระบบและขั้นตอนที่รวดเร็วมีประสิทธิภาพและมีการประกาศให้ทราบทั่วทั้งองค์กร และโรงเรียนมีแผนการดำเนินการหรือขั้นตอนที่สามารถสร้างความเชื่อมั่นและคาดหวังความสำเร็จได้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการประชุมชี้แจงหลักการ/ระเบียบ/ขั้นตอนในการขอใช้งบประมาณให้กับบุคลากรทุกคน

2.4 สภาพการบริหารงานด้านงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักภาระรับผิดชอบ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนมีการรายงานผลการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ รองลงมา คือ โรงเรียนมีการบริหารงานตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มีการประเมินผลและติดตามการดำเนินงานอย่างมีความรับผิดชอบต่อ การดำเนินการนี้เทศกำกับ ติดตาม แก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่องที่เกิดจากการบริหารงาน

งบประมาณอย่างจริงจัง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เรื่องระเบียบวิธีการใช้งบประมาณในสถานศึกษา

2.5 สภาพการบริหารงานด้านงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความโปร่งใส ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนมีการบริหารจัดการด้านงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีคณะกรรมการเพื่อเป็นองค์ประกอบในการพิจารณา รongลงมา คือ โรงเรียนได้รับการตรวจสอบจากหน่วยงานภายนอก และโรงเรียนมีการบริหารงานตามแผนที่กำหนดเป็นระบบและตรวจสอบได้และรายงานผลตามแผนบริหารงานของโรงเรียนเมื่อสิ้นสุดแผนงาน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีคณะกรรมการตรวจสอบภายในสถานศึกษา

2.6 สภาพการบริหารงานด้านงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วม ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบและข้อบังคับของโรงเรียนโดยยึดหลักเป้าหมายของหน่วยงานเป็นหลัก รongลงมา คือ โรงเรียนมีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคณะกรรมการสถานศึกษา คณะครู ชุมชน และองค์กรอื่น ๆ ในชุมชนในการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี และโรงเรียนกำหนดโครงการ/กิจกรรมภายในโรงเรียนโดยมุ่งเน้นที่ผลประโยชน์/ความต้องการของนักเรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพิจารณาและเห็นชอบขั้นตอนหรือกระบวนการปฏิบัติงานภายใต้กรอบของคุณภาพประสิทธิภาพ

2.7 สภาพการบริหารงานด้านงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการกระจายอำนาจ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ จัดโครงสร้างการบริหารงาน วัตถุประสงค์ระบุภารกิจของบุคลากรให้รู้ และเข้าใจหน้าที่ชัดเจน รongลงมา คือ โรงเรียนมีการดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม แก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่องที่เกิดจากการบริหารงานอย่างจริงจัง และโรงเรียนมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย /แผนงานและปฏิทินการปฏิบัติงานของโรงเรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีการมอบอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานอย่างเหมาะสมและคล่องตัวในการปฏิบัติงาน

2.8 สภาพการบริหารงานด้านงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักนิติธรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลง หรือแนวบริหารงานในโรงเรียนบุคลากรพร้อมใจและเต็มใจปฏิบัติ รongลงมา คือ โรงเรียนมีการบริหารงานการเงินและทรัพยากรเป็นไปตามระเบียบราชการ และ บุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนด กฎ ระเบียบข้อบังคับ ข้อตกลง หรือแนวบริหารงานในโรงเรียนและเอื้อต่อการควบคุม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบปฏิบัติ และขั้นตอนที่เกี่ยวกับผลกระทบของบุคลากรและถือปฏิบัติโดยเสมอภาค

2.9 สภาพการบริหารงานด้านงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความเสมอภาค ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น และสนับสนุนให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน รongลงมา คือ ผู้บริหารสนับสนุนการดำเนินงานของฝ่าย/กลุ่มสาระตามแผนปฏิบัติการอย่างเปิดเผยเที่ยงตรง

และส่งเสริมให้บุคลากรมีระเบียบ วินัย ลงโทษผู้ประพฤติดิตตามระเบียบแบบแผน มีการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยความยุติธรรมและเสมอภาค ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับได้บังคับบัญชาทุกคนโดยเท่าเทียมกัน

2.10 สภาพการบริหารงานด้านงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักเอกฉันท์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ หน่วยงานมีการตัดสินใจเรื่องสำคัญโดยใช้ฉันทามติ (ที่ไม่ขัดต่อกฎหมายและระเบียบปฏิบัติ) โดยให้ถือปฏิบัติทุกคนเท่าเทียมกัน รองลงมา คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการพิจารณาและเสนอมติอื่นที่จะก่อให้เกิดผลกระทบโดยภาพรวม และโรงเรียนมีการประชุมเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีกระบวนการสรรหาหรือเลือกสรรโดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

3. ปัญหาการบริหารงานด้านงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 เรียงลำดับค่าความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้ การบริหารงบประมาณไม่เป็นไปตามนโยบาย แผนพัฒนา/แผนปฏิบัติการของโรงเรียนที่ทำไว้ในแต่ละปีงบประมาณ การปฏิบัติงานที่ไม่ทันกำหนดเวลา มอบหมายงานให้บุคลากรไม่ตรงกับความต้องการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการเบิกจ่ายงบประมาณ ผู้บริหารแต่ละท่านมีหลักการบริหารที่แตกต่างกัน กระบวนการสรรหา/เลือกสรรบุคลากรขาดความโปร่งใส และผู้บริหารขาดความเมตตา ความเสมอภาค และสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการบริหารงานด้านงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 สามารถอภิปรายผลได้ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. สภาพการบริหารงานด้านงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักเอกฉันท์ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการตอบสนอง ด้านหลักภาระรับผิดชอบ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักประสิทธิผล และด้านหลักประสิทธิภาพตามลำดับ

จะเห็นได้ว่าสภาพการบริหารงานด้านงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ได้มีการบริหารงบประมาณให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2556 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีว่าด้วย พ.ศ. 2542 ซึ่งต่อมาได้ออกพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ซึ่งมีผลให้การ

บริหารการศึกษามีอิสระมากขึ้น ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงปรับเปลี่ยนการบริหารการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและหน่วยงานอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ได้กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของโรงเรียนที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลผู้บริหารโรงเรียนได้มีส่วนผลักดันนโยบาย จึงทำให้การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ แสงเทียน จิตโรตติ (2561, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอลองหลวง จังหวัดพทุมธานี พบว่า ระดับการบริหารงบประมาณของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอลองหลวงจังหวัดพทุมธานี ทั้ง 10 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักการกระจายอำนาจด้านหลักการตอบสนอง ด้านหลักการรับผิดชอบต่อ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักประสิทธิภาพ และด้านหลักประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด มาวงค์ (2554, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด พบว่า ผลการวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูสังกัดโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญญาลักษณ์ สิงห์แก้ว (2559, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารทางการเงิน และการควบคุมงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ด้านการวางแผนงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก และด้านการบริหารทางการเงิน และการควบคุมงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ตามลำดับ

2. ปัญหาการบริหารงานด้านงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 เรียงลำดับค่าความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้ การบริหารงบประมาณไม่เป็นไปตามนโยบาย แผนพัฒนา/แผนปฏิบัติการของโรงเรียนที่ทำไว้ในแต่ละปีงบประมาณ การปฏิบัติงานที่ไม่ทันกำหนดเวลา มอบหมายงานให้บุคลากรไม่ตรงกับความถนัด ขาดการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการเบิกจ่ายงบประมาณ ผู้บริหารแต่ละท่านมีหลักการบริหารที่แตกต่างกัน กระบวนการสรรหา/เลือกสรรบุคลากรขาดความโปร่งใส และผู้บริหารขาดความเมตตา ความเสมอภาค และสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ แสงเทียน จิตโรตติ (2561, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียน ขยายโอกาส อำเภอลองหลวง จังหวัดพทุมธานี ได้สรุปปัญหา อุปสรรค การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอลองหลวง จังหวัดพทุมธานี มากที่สุด ในประเด็นการบริหาร

งบประมาณไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการของทางโรงเรียนที่ทำไว้ในแต่ละปีงบประมาณ รองลงมา คือ ประเด็นการปฏิบัติงานที่ไม่ทันกำหนดเวลา ประเด็นมอบหมายงานให้บุคลากรไม่ตรงกับความต้องการ ประเด็นภาระงานกับขอบเขตเวลาไม่สมดุล ประเด็นการสร้างความรู้เข้าใจให้แก่บุคลากรในองค์กร ประเด็นผู้บริหารแต่ละท่านมีหลักการบริหารที่แตกต่างกัน นโยบายบางด้านในการบริหารงบประมาณไม่ชัดเจน และประเด็นปัญหาด้านความเมตตาและขวัญกำลังใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ การิหะมะ หะยือฮา (2557, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง การบริหารงานงบประมาณโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอทุ่งยางแดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง ศึกษาปีตธานี เขต 3 พบว่า ปัญหาการบริหารงานงบประมาณโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารไม่ได้มีการศึกษาข้อมูลการจัดสรรงบประมาณในเรื่อง นโยบาย แผนพัฒนา หลักเกณฑ์การจัดสรร และสอดคล้องกับวิจัยของ คมสันต์ ไทเวกิตติ (2557, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 พบว่า สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณโรงเรียนด้านที่มีร้อยละสูงสุด คือ ด้านการจัดสรรงบประมาณ และได้นำเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าการบริหารงบประมาณเกี่ยวกับสภาพการบริหารงบประมาณ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดสรรงบประมาณ การใช้เงินงบประมาณโรงเรียน ควรยึดแผนงาน/โครงการของสถานศึกษา และควรจัดหาคู่มือเอกสาร และระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องให้กับผู้ปฏิบัติงานอย่างครบถ้วนเพียงพอ ซึ่งข้อเสนอแนะผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 สามารถนำไปใช้ในแก้ปัญหาการบริหารงบประมาณไม่เป็นไปตามนโยบาย แผนพัฒนา/ แผนปฏิบัติการของโรงเรียนที่ทำไว้ในแต่ละปีงบประมาณ และ การปฏิบัติงานที่ไม่ทันกำหนดเวลาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ได้

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

หลักธรรมาภิบาลมีความสำคัญต่อกระบวนการบริหารงานด้านงบประมาณของโรงเรียน ซึ่งการบริหารด้านงบประมาณที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลจะเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการบริหารงานในโรงเรียน จากผลการวิจัยที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อการบริหารงานด้านงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีการวางแผนการใช้งบประมาณในแต่ละปีและงบประมาณล่วงหน้า และดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่ได้กำหนดไว้ โดยการจัดทำคู่มือ เอกสาร ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องให้กับผู้ปฏิบัติได้ศึกษาอย่างครบถ้วน ผู้บริหารควรให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพิจารณาและเห็นชอบขั้นตอน หรือกระบวนการปฏิบัติงาน ภายใต้กรอบของคุณภาพและประสิทธิภาพของโรงเรียน โดยมีกระบวนการที่ผู้บริหาร คณะ ครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดง ทศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่

สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมการแก้ไขปัญหาร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนาโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- การิหะมะ หะยีอาซา. (2557). *การบริหารงานงบประมาณโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอทุ่งยางแดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- คมสันต์ ไทวะกิตติ. (2557). *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ฉัญลักษณ์ สิงห์แก้ว. (2559). *การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- สมคิด มาวงศ์. (2554). *การศึกษากาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2552). *หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์การในภาครัฐ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. (2563). *ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ปีการศึกษา 2563*. อุดรธานี : กลุ่มนโยบายและแผนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3.
- อำนาจ จีระวนิช. (2553). *การจัดการยุคใหม่*. กรุงเทพฯ : บริษัทมาเธอร์บอสแพคเกจจิ้ง.
- Best and Kahn James V. (1993). *Research in Education*. 7 th ed. Boston : Allyn and Bacon.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. Educational and Psychological Measurement, 30(3), p. 608.